

Guía Docente

Datos Identificativos					2021/22
Asignatura (*)	Psicofarmacoloxía	Código	652438013		
Titulación	Mestrado Universitario en Psicoloxía Aplicada				
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	3	
Idioma	CastelánGalego				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Psicoloxía				
Coordinación	Laffon Lage, Blanca	Correo electrónico	blanca.laffon@udc.es		
Profesorado	Laffon Lage, Blanca	Correo electrónico	blanca.laffon@udc.es		
Web					
Descrición xeral	Nesta materia se achegará ao estudante ás bases neurofisiolóxicas da psicofarmacoterapia, aos aspectos farmacocinéticos e farmacodinámicos subxacentes á actuación dos fármacos, e aos principais grupos de psicofármacos e a súa utilidade terapéutica.				

Plan de continxencia	<p>1. Modificacións nos contidos: Non se realizarán cambios.</p> <p>2. Metodoloxías. *Metodoloxías docentes que se manteñen: Sesión maxistral. Seminario. Traballos tutelados. Solución de problemas. Proba mixta.</p> <p>*Metodoloxías docentes que se modifican: As sesións maxistras, seminarios e solución de problemas levaráanse a cabo a través da plataforma Teams. A proba mixta realizarase a través da plataforma Moodle.</p> <p>3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado: ? Correo electrónico: Diariamente. De uso para facer consultas, solicitar encontros virtuais para resolver dúbidas e facer o seguimento dos traballos tutelados. ? Teams: Semanal. Sesións para a discusión de contidos das sesións maxistras e control do avance dos traballos tutelados, na franxa horaria que ten asignada a materia no calendario de aulas da facultade. Ademais os estudantes poden formular as consultas necesarias a través do grupo de Teams da asignatura, podéndose crear diferentes canais para diferentes temas de discusión. Segundo demande o alumnado, faráanse reunións en pequeno grupo para o seguimento e apoio na realización dos traballos tutelados.</p> <p>4. Modificacións na avaliación: Non se realizarán cambios. A asistencia regular e participación só se valorará ate o momento no que se suspendeu a actividade presencial no caso de que os estudantes non teñan conectividade que permita o acceso á plataforma Teams en modo síncrono.</p> <p>*Observacións de avaliación: Ningunha.</p> <p>5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía: Non se realizarán cambios.</p>
-----------------------------	---

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A2	Saber identificar os factores persoais, psico-sociais e/ou educativos que poden pór en risco a saúde das persoas.
A3	Ser capaz de elaborar un informe científico que implique definir un problema de investigación, as hipóteses e variables asociadas, así como definir o deseño, a mostra e o seu modo de selección, as ferramentas de recollida de datos e a súa consecuente análise e discusión.
A7	Saber realizar un seguimento sobre un caso elixindo obxectivos pertinentes e realistas.
A12	Adquirir un coñecemento teórico básico sobre o estado da arte nas diferentes áreas implicadas na psicoloxía aplicada.
A13	Coñecer e ser capaz de utilizar os diferentes modelos, teorías, métodos e técnicas de avaliación e intervención que son específicos dos distintos ámbitos da investigación en Psicoloxía Aplicada e desenvolver unha actitude crítica propia do espírito científico.
A16	Adquirir os coñecementos e destrezas necesarias para a exposición e defensa dun traballo de investigación.
B1	Capacidade de análise e síntese.
B2	Capacidade de organización e planificación.
B3	Traballo en equipo.
B5	Habilidades nas relacións interpersoais.

B6	Razoamento crítico.
B8	Aprendizaxe autónoma.
B15	Capacidade de traballar cun equipo interdisciplinario.
B16	Capacidade para comunicarse con persoas non expertas na materia.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C6	Valorar críticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
Coñecer as bases neurofisiolóxicas da acción dos psicofármacos	AI12		
Coñecer as características e principais factores que afectan a cada un dos procesos farmacocinéticos	AI12		
Coñecer os mecanismos xerais de acción dos fármacos, a utilidade das curvas doses-resposta e os factores implicados na variabilidade interindividual na resposta a fármacos	AI2 AI12		
Coñecer os principais grupos de psicofármacos, o seu mecanismo de acción e a súa aplicación clínica	AI2 AI7 AI12		
Coñecer as etapas no desenvolvemento de novos psicofármacos	AI12		CM7 CM8
Dominar a linguaxe científica propio da disciplina e comunicarse de xeito efectivo	AI3 AI13		CM1 CM6
Traballar en grupo de forma colaborativa		BI2 BI3 BI5 BI6 BI8 BI15	CM3
Saber expresarse en público	AI16	BI1 BI2 BI16	

Contidos	
Temas	Subtemas
I. Introducción	1. Bases neurofisiolóxicas da Psicofarmacoloxía: neurofisioloxía celular, comunicación interneuronal, principios de psicofarmacoterapia
II. Farmacoloxía	2. Conceptos básicos en Farmacoloxía 3. Farmacocinética: procesos de absorción, distribución, metabolización e eliminación 4. Farmacodinamia: mecanismos de acción dos fármacos, curvas dose-resposta, variabilidade na resposta farmacolóxica

III. Psicofármacos	5. Fármacos psicolépticos: hipnóticos, ansiolíticos, antipsicóticos 6. Fármacos psicoanalépticos: antidepressivos, eutimizantes, psicoestimulantes, nootropos 7. Sustancias psicodislépticas
IV. Avances	8. Desenvolvemento de novos psicofármacos

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A2 A12 B6 B8 C6 C7 C8	16	28	44
Seminario	A16 B1 B3 B5 B6 B15 B16 C1	2	3	5
Traballos tutelados	A3 A16 B1 B2 B3 B5 B15 C1 C3 C8	0	20	20
Solución de problemas	A2 A7 A13 B1 B6 B8 C3 C6	2	2	4
Proba mixta	A2 A12 B1 B6 C1	1	0	1
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Introdución polo profesor dos contidos do programa con axuda de materiais multimedia. Resolución das cuestións expostas polos estudantes
Seminario	Seminario bibliográfico no que os alumnos exporán ante a clase os traballos tutelados realizados. Posteriormente realizarase un debate sobre o tema exposto
Traballos tutelados	Traballos tutelados en grupos sobre un tema proposto polo profesor. A petición dos estudantes, realizaranse tutorías para concretar os puntos a tratar en cada traballo. Os ficheiros correspondentes a cada traballo e a súa presentación entregaranse a través da plataforma Moodle antes do fin do prazo fixado. Posteriormente os traballos poranse a disposición de todos os alumnos no Moodle.
Solución de problemas	Clase práctica na que se tratará a resolución de problemas sobre distintas cuestións relacionadas co temario da materia
Proba mixta	Ao finalizar o programa realizarase unha proba que constará de preguntas de resposta curta e/ou tipo test

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	<p>Alumnado con dedicación a tempo parcial: na plataforma Moodle poránse á súa disposición os materiais utilizados nas sesións maxistras, e calquera outro material que se considere que poda ser da súa utilidade. Os prazos de entrega dos traballos e cuestionarios serán os mesmos que os do alumnado a tempo completo, e estarán especificados na plataforma Moodle.</p> <p>A solicitude dos alumnos, realizaranse tutorías para concretar os puntos a tratar en cada traballo, así como para resolver dúbidas e cuestións sobre o temario, ofrecer orientación e axudar no desenvolvemento tanto das competencias específicas da materia como das competencias básicas, transversais e nucleares da titulación.</p>

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	A2 A12 B6 B8 C6 C7 C8	Valorarase a asistencia regular e a participación, sempre que se aprobe o exame	8.75
Seminario	A16 B1 B3 B5 B6 B15 B16 C1	Asistencia obrigatoria para presentar o traballo. No caso dos estudantes con dispensa de asistencia, presentación do traballo a través da plataforma Teams.	0
Traballos tutelados	A3 A16 B1 B2 B3 B5 B15 C1 C3 C8	Realización obrigatoria dun traballo tutelado en grupo (sempre que o número de estudantes o permita). A cualificación será a mesma para todos os integrantes do grupo. Se valorará sempre que se aprobe o exame	40
Solución de problemas	A2 A7 A13 B1 B6 B8 C3 C6	Valorarase a asistencia e a participación, sempre que se aprobe o exame	1.25
Proba mixta	A2 A12 B1 B6 C1	Exame: cuestionario con preguntas de resposta curta e/ou tipo test. Para os estudantes que non asistan ás sesións maxistras e seminario de problemas por ter dispensa de asistencia, esta proba suporá o 60% da cualificación final. É necesario aprobar este exame para superar a asignatura	50

Observacións avaliación

Requisitos para superar a materia: Entregar e expoñer o traballo tutelado, obter unha puntuación mínima dun 50% do peso do exame, e obter unha puntuación mínima global do 50% do total da materia.

Avaliación na segunda oportunidade: Os alumnos deberán entregar e expoñer o traballo tutelado na data que se estableza (se non se fixo no seu momento) e realizarán o exame.

Fontes de información

Bibliografía básica	<p>Brunton, L.L.; Lazo, J.S.; Parker, K.L. (2007) Goodman & Gilman Las bases farmacológicas de la terapéutica. México D.F.: McGraw-Hill Interamericana. Cabrera Bonet, R.; Mencías Rodríguez, E.; Cabrera Forneiro, J. (1993) Toxicología de los psicofármacos. Madrid: Mosby. Flórez, J. (2001) Farmacología humana. Barcelona: Masson. Gómez-Jarabo, G. (2007) Farmacología de la conducta. Manual básico para psicoterapeutas y clínicos. Madrid: Síntesis. Janicak, P.G.; Davis, J.M.; Preskorn, S.H.; Ayd, F.J. Jr.; Marder, S.R.; Pavuluri, M.N. (2006) Principles and practice of psychopharmacotherapy, 4th edition. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins. López Sáez, J.A. (2017) Los alucinógenos. Serie ¿Qué sabemos de? Madrid: CSIC-Catarata. Pöldinger, W. (1984) Compendio de psicofarmacoterapia. Basilea: Roche. Rahola, J.G. (2012) Lo que siempre quiso saber de los psicofármacos... y nunca se atrevió a preguntar. Madrid: Aulamédica. Salazar, M.; Peralta, C.; Pastor, J. (2005) Tratado de psicofarmacología. Bases y aplicación clínica. Madrid: Panamericana. Schatzberg, A.F.; Nemeroff, C.B. (2006) Tratado de psicofarmacología. Barcelona: Masson Elsevier. Snyder, S.H. (1992) Drogas y cerebro. Barcelona: Prensa Científica. Stahl, S.M. (2002) Psicofarmacología esencial. Bases neurocientíficas y aplicaciones clínicas. Barcelona: Ariel. Zarranz, J.J. (2011) Neurofarmacología contemporánea. Barcelona: Elsevier.</p>
Bibliografía complementaria	<p>Bayés, R. (1977) Iniciación a la farmacología del comportamiento. Barcelona: Fontanella. Bear, M.F.; Connors, B.W.; Paradiso, M.A. (1998) Neurociencia. Explorando el cerebro. Baltimore: Williams & Wilkins. Bravo Ortiz, M.F. (2008) Psicofarmacología para psicólogos. Madrid: Síntesis. Carlson, N.R. (2006) Fisiología de la conducta (8ª Edición). Madrid: Pearson Educación. Mulder, G.J.; Dencker, L. (2006) Pharmaceutical Toxicology. Scarborough: Pharmaceutical Press. Pies, R.W. (2000) Manual de psicofarmacología básica. Barcelona: Masson. Pinel, J.P.J. (2007) Biopsicología. Madrid: Pearson Educación. Raviña Ruvira, E. (1987) Introducción al diseño de fármacos. Santiago de Compostela: Servicio científico Roche. Rosenzweig, M.R.; Leiman, A.L.; Breedlove, S.M. (2001) Psicología Biológica. Barcelona: Ariel. Salazar, M.; Peralta, C.; Pastor, J. (2005) Guía de estudio del Tratado de psicofarmacología. Madrid: Panamericana. Sanjuán, J. (2016) ¿Tratar la mente o tratar el cerebro? Hacia una integración entre psicoterapia y psicofármacos. Bilbao: Desclée de Brouwer S.A.</p>

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente
Biopsicoloxía/652438010
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións
<p>-Recoméndase ter coñecementos de informática a nivel usuario, para a utilización da plataforma Moodle e a preparación do traballo obrigatorio e a súa exposición.-Recoméndase ter coñecementos de inglés, para a consulta de materiais bibliográficos. -Para axudar a conseguir un entorno sostible e cumprir os obxectivos da Declaración ambiental da Facultad de Ciencias da Educación, no ámbito do Green Campus, os traballos documentais que se realicen nesta asignatura entregaranse en formato virtual e soporte informático. De realizarse en papel:Non se utilizarán plásticos.Realizaranse impresións a dobre cara.Utilizarase papel reciclado.</p> <p>Evitarase a impresión de borradores.</p>

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías